

Національний університет «Запорізька політехніка»
Факультет соціальних наук
Кафедра журналістики

Пояснювальна записка
до кваліфікаційної роботи бакалавра

на тему: «Кінорецензія як основа журналістського блогу (виготовлення інформаційного продукту)»

Виконав: студент IV курсу, групи СН-312
спеціальності 061 «Журналістика»
(шифр і назва спеціальності)

Куцай Микита Русланович

Керівник: канд.філол.н.,доц. Волинець Г. М.
(прізвище та ініціали)

Рецензент: канд.соц.н, доц. Щербина С.С.
(прізвище та ініціали)

НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Факультет соціальних наук

Кафедра журналістики

Освітній ступінь бакалавр

Спеціальність: 061 «Журналістика»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Григорук Н.В.
«16» бересня 2025 року

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу бакалавра студента групи СН-312

Куцяя Микити Руслановича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Кінорецензія як основа журналістського блогу (виготовлення інформаційного продукту)»

керівник роботи к.ф.н., доц. Волинець Г.М.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом Національного університету «Запорізька політехніка» від «22» 04 2026 року № 186

2. Строк подання студентом роботи 20.05.2026

3. Вихідні дані для роботи: праці таких науковців, як О. Гудошник, Е.Безпала, Н. Єсипенко, О. Соловйова, О. Гнатковська, У. Зьомко, О. Надточій, О. Погрібна І. Мудра, Б. Потятиник, І. Тонкіх та ін.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які належить розробити):

1. Місце кінорецензії в онлайн-медіа

1.1. Кінокритика у системі інтернет-ЗМІ

1.2. Жанрово-типологічна характеристика кінорецензії

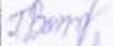
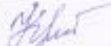
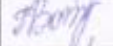
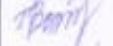
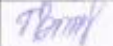
2. Особливості створення блогу про кіно

2.1. Типологічна характеристика мистецьких блогів

2.2. Концепція й мета проєкту блогу «Розмови про кіно»

5. Перелік графічного матеріалу: _____

6. Консультування розділів роботи

Розділ	Консультант	Завдання видав		Завдання прийняв	
		підпис	Дата	підпис	дата
Вступ	Волинець Г.М.		02.09.25		02.09.25
I	Волинець Г.М.		04.11.25		04.11.25
II	Волинець Г.М.		03.02.26		03.02.26
Висновки	Волинець Г.М.		07.04.26		07.04.26

7. Дата видачі завдання: «02» вересня 2025 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

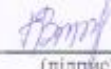
№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітки
1	Збір та систематизація матеріалу	вересень 2025	
2	Аналіз журналістичнознавчого матеріалу	жовтень 2025	
3	Написання вступу	листопад 2025	
4	Написання розділу 1	січень 2026	
5	Написання розділу 2	березень 2026	
6	Написання висновків	квітень 2026	
7	Оформлення роботи	травень 2026	
8	Захист роботи	червень 2026	

Студент

(підпис)

Куцай М.Р.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Волинець Г.М.
(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Текст роботи бакалавра «**Кінорецензія як основа журналістського блогу (виготовлення інформаційного продукту)**» становить 51 сторінку. Для виконання дослідження опрацьовано 44 джерела.

Предметом дослідження є особливості створення контенту (кінорецензій) для блогу «Розмови про кіно».

Об'єкт дослідження – створений автором проєкт блогу «Розмови про кіно».

Мета роботи – характеристика кінорецензій у створеному проєкті блогу «Розмови про кіно».

Відповідно до поставленої мети були висунуті такі **завдання**:

- визначити поняття «кінокритика» та «кінорецензія»;
- охарактеризувати сучасні підходи до створення кінорецензії;
- простежити жанрові трансформації кінорецензії в сучасній журналістиці;
- визначити типологічні характеристики мистецьких блогів;
- проаналізувати концепцію та контент власного проєкту блогу «Розмови про кіно».

Методологічна й теоретична основа роботи. До розгляду проблеми жанрології журналістики зверталися такі науковці, як І. Михайлин, М. Василенко, В. Іванов, А. Миколаєнко, В. Михайлюта та ін. Проблематика рецензії та кінорецензії розглядалась у працях таких науковців, як: О. Гудошник, Е.Безпала, К. Єськова, Н. Єсипенко, О. Соловійова, О. Гнатковська, У. Зьомко, О. Надточій, О. Погрібна та інших. Цифрова журналістика та блогосфера стали темою досліджень І. Артамонової, Н. Бандури, П.Дворянин, Т.Гуменюк, А.Досенко, О.Коцарева, Г. Крижанівської, О. Кузнецової, І. Мудрої, Б. Потятиника, І. Тонкіх та інших.

Методи дослідження: аналізу й синтезу під час вироблення наукової концепції, описовий, спостереження. Аналіз теоретичної літератури за темою

дослідження дозволив узагальнити наукові здобутки в галузі інтернет-журналістики взагалі та блогінгу зокрема.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що в роботі була здійснена спроба детально проаналізувати особливості створення контенту для блогу «Розмови про кіно».

Сфера застосування: матеріали дослідження можуть бути використані під час подальших наукових розробок, а також при підготовці лекційних та практичних занять із курсів «Тенденції розвитку інтернет-журналістики», «Інтернет-виробництво (контент, продукт, промоція)», «Громадянська журналістика та блогінг в Україні» тощо.

КІНОРЕЦЕНЗІЯ, ІНТЕРНЕТ-ЖУРНАЛІСТИКА, ОНЛАЙН-ЖУРНАЛІСТИКА, БЛОГ, БЛОГОСФЕРА, МИСТЕЦЬКІ БЛОГИ, ККІНОБЛОГ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. МІСЦЕ КІНОРЕЦЕНЗІЇ В ОНЛАЙН-МЕДІА.....	10
1.1. Кінокритика у системі інтернет-ЗМІ.....	10
1.2. Жанрово-типологічна характеристика кінорецензії.....	18
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ БЛОГУ ПРО КІНО.....	28
2.1. Типологічна характеристика мистецьких блогів.....	28
2.2. Концепція й мета проєкту блогу «Розмови про кіно».....	35
ВИСНОВКИ.....	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	52
ДОДАТКИ.....	57

ВСТУП

У сучасному медіапросторі журналістський блог відіграє дедалі важливішу роль. Завдяки доступності та простоті використання він стає популярним інструментом для презентації різноманітних аспектів життя. Журналістський блог у сучасному медіапросторі виступає важливим каналом комунікації, оскільки поєднує в собі риси традиційної журналістики та новітніх цифрових форматів. Він забезпечує оперативність поширення інформації, що є критичною в умовах постійного інформаційного потоку та високої конкуренції між медіа. Завдяки відсутності жорстких редакційних обмежень блог дозволяє журналісту швидко реагувати на події, надаючи аудиторії актуальний контент у режимі реального часу. Це сприяє підвищенню рівня поінформованості суспільства та формуванню більш динамічного публічного дискурсу. Крім того, журналістський блог виконує функцію інтерактивної платформи для комунікації між автором і аудиторією. Можливість коментування, обговорення та зворотного зв'язку трансформує традиційну односторонню модель масової комунікації у двосторонню або навіть багатовекторну. У цьому контексті блог стає простором для формування громадської думки, де читачі можуть не лише споживати інформацію, але й брати участь у її інтерпретації та оцінці. Така взаємодія підвищує рівень довіри до журналіста.

Не менш важливим є те, що журналістський блог розширює можливості для аналітики та персоналізації контенту. Автор має змогу глибше розкривати теми, пропонуючи власні інтерпретації, експертні оцінки та контекст подій, що часто обмежено в рамках традиційних медіаформатів. Таким чином, журналістський блог відіграє ключову роль у сучасній комунікаційній екосистемі, забезпечуючи поєднання оперативності, інтерактивності та аналітичної глибини.

Актуальність вивчення та дослідження блогів про кіно зумовлена трансформацією сучасного медіапростору, в якому цифрові платформи дедалі

більше визначають способи споживання та інтерпретації аудіовізуального контенту. Кіноблоги функціонують як важливі осередки неформальної кінокритики, що доповнюють або навіть конкурують із традиційними інституціями професійної критики. Вони забезпечують оперативну реакцію на кінопрем'єри, фестивальні події та індустріальні тенденції, формуючи альтернативні дискурси навколо кінотекстів. У цьому контексті дослідження блогів дозволяє глибше зрозуміти механізми сучасної культурної комунікації та трансформацію ролі критика.

Дослідження блогів про кіно є важливим напрямом, що відкриває перспективи для комплексного осмислення сучасних медіапроцесів. Крім того, кінокритика як явище онлайн-журналістики є малодослідженою, що зумовлює **актуальність роботи** та потребує уваги.

Метою роботи є характеристика кінорецензій у створеному проєкті блогу «Розмови про кіно».

Реалізація мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- визначити поняття «кінокритика» та «кінорецензія»;
- охарактеризувати сучасні підходи до створення кінорецензії;
- простежити жанрові трансформації кінорецензії в сучасній журналістиці;
- визначити типологічні характеристики мистецьких блогів;
- проаналізувати концепцію та контент власного проєкту блогу «Розмови про кіно».

Об'єктом дослідження є створений автором проєкт блогу «Розмови про кіно».

Предмет дослідження – особливості створення контенту (кінорецензій) для блогу «Розмови про кіно».

У процесі дослідження застосовувалися такі **методи**: спостереження, аналіз, синтез та описовий метод.

Методологічна і теоретична основа дослідження. До розгляду проблеми жанрології журналістики зверталися такі науковці, як І. Михайлин [24], М. Василенко [13], А. Миколаєнко [23], В. Михайлюта [26] та ін.

Проблематика рецензії та кінорецензії розглядалась у працях таких науковців, як: О. Гудошник та Е.Безпала [5], К. Єськова [12], Н. Єсипенко, О. Соловійова, О. Гнатковська [11], У. Зьомко [14], О. Надточій, О. Погрібна [29] та інших. Цифрова журналістика та блогосфера стали темою досліджень І. Артамонової [1; 2], Н. Бандури [3], П.Дворянин [3], Т.Гуменюк [6], А.Досенко [9; 10], О.Коцарева [19], Г. Крижанівської [20], О. Кузнецової [21], І. Мудрої [28], Б. Потятиника [32], І. Тонкіх [37] та інших.

Наукова новизна одержаних результатів. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що в роботі була здійснена спроба детально проаналізувати особливості створення контенту для блогу «Розмови про кіно».

Практичне значення. Матеріали дослідження можуть бути використані під час подальших наукових розробок, а також при підготовці лекційних та практичних занять із курсів «Тенденції розвитку інтернет-журналістики», «Інтернет-виробництво (контент, продукт, промоція)», «Громадянська журналістика та блогінг в Україні» та ін.

Апробація результатів роботи.

Куцай М.І. Жанрово-тематичні особливості сучасної кінорецензії. *Науково-практична конференція викладачів, науковців, молодих учених, аспірантів та студентів НУ «Запорізька політехніка» «Тиждень науки-2026», 13–17 квітня 2026 року.* Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2026.

Публікації.

Куцай М.І., Волинець Г.М. Жанрово-тематичні особливості сучасної кінорецензії. *Тиждень науки-2026. Факультет соціальних наук. Тези доповідей науково-практичної конференції, Запоріжжя, 13–17 квітня 2026 р.* [Електронний ресурс] / Редкол. : Вадим ШАЛОМЄЄВ (відпов. ред.) Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2026. *Подано до друку.*

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел. Обсяг основної роботи – 51 сторінка. Список використаної літератури включає 44 найменування (викладених на 5 сторінках).

РОЗДІЛ 1

МІСЦЕ КІНОРЕЦЕНЗІЇ В ОНЛАЙН-МЕДІА

1.1. Кінокритика у системі Інтернет-ЗМІ

На сучасному етапі розвитку інформаційного простору спостерігається майже абсолютна конвергенція масмедіа, що виражається у їхній інтеграції в глобальну мережу Інтернет. Поряд із традиційними інститутами масової комунікації – такими як періодична преса, лінійне телебачення та радіомовлення – інтернет-медіа наразі посідають домінантні позиції за рівнем популярності та охоплення аудиторії. Високий ступінь затребуваності електронних ЗМІ детермінований їхніми специфічними преференціями, зокрема: інтуїтивною простотою та загальнодоступністю інтерфейсів і каналів поширення контенту; відсутністю просторово-часових лімітів, що нівелює обмеження щодо обсягу друкованих шпальт або ефірного часу, притаманні традиційній пресі та мовленню. Поява та еволюція мережі Інтернет є закономірним результатом становлення глобального інформаційного суспільства. Виникнення цього феномену визначається двома фундаментальними сутностями: по-перше, це мережева архітектура (в основу функціонування інтернету закладено децентралізовану структуру, яка забезпечує горизонтальні зв'язки в системі); по-друге, доступність інформаційного обміну (комунікативні процеси є відкритими для абсолютно всіх). Специфічні характеристики цього новітнього інформаційно-комунікаційного середовища виступають інтенсифікаторами та оптимізаторами процесів масової комунікації в сучасних соціокультурних та геополітичних реаліях. Під безпосереднім та перманентним (деструктивним чи конструктивним) впливом онлайн-засобів масової інформації відбуваються масштабні трансформаційні процеси в архітектоніці соціуму. У цьому контексті медіа виконують функцію потужного каталізатора суспільних

змін. Водночас спостерігається виражена двостороння детермінація (інтерференція): актуальні суспільні тренди, суспільно-політичні запити та соціокультурні тенденції здійснюють еквівалентно масштабний зворотний вплив на еволюцію, структурування та функціональні особливості всієї сфери засобів масової інформації.

Науковці зазначають, що існує багато визначень нового явища в журналістиці, серед яких: четверте медіа, нове медіа, цифрове медіа, Інтернет-ЗМІ / інтернет-ЗМІ, онлайнові ЗМІ, online ЗМІ, електронні ЗМІ, е-ЗМІ, мережеві ЗМІ, веб-ЗМІ, мас-медіа українського інтернету, e-media, online-media, нью-медіа [1; 2; 37; 38].

Як зазначає дослідниця І. Тонкіх, терміни «четверте медіа» або «нове медіа» не відбивають специфіки цього виду журналістики [37]. Термін «електронні ЗМІ» не можна визнати точним, оскільки електронними ЗМІ в широкому розумінні цього поняття називають не лише інтернет-медіа; електронна журналістика сьогодні включає в себе не тільки традиційні для цього виду ЗМІ (телебачення і радіомовлення), а й засоби масової інформації в Інтернеті. Тому, на думку І.Тонкіх, найбільш вдалим і науково коректним уявляється вживання термінів «інтернет-ЗМІ», «мережеві ЗМІ» або «онлайнові ЗМІ» [37].

Наприклад, О. Коцарев пропонує інтернет-сайти вважати засобами масової інформації в мережі Інтернет, функцією яких є поширення переважно журналістської інформації, тобто інформації про суспільно актуальні в тій чи іншій галузі події, зібраної й препарованої професіоналами-журналістами й/або із застосуванням професійних журналістських технологій [19].

Як вважає О. Гусак, для ідентифікації сайту як інтернет-ЗМІ необхідне його комплексне оцінювання за набором ознак, характерних для цього виду засобу масової інформації. Неодноразово дослідники намагалися виділити ці ознаки, інколи спрощуючи завдання до однієї-двох ознак, під які, в принципі, підпадають ледь не всі сайти інтернету, чи розробляючи складну схему аналізу вебсайту за багаторівневими ознаками [7].

Проаналізувавши думки дослідників інтернет-ЗМІ, М.Чабаненко приходить до висновку, що поділити вебресурси на дві частини – ЗМІ і не ЗМІ, провівши між ними різку межу, не вдасться, оскільки, цьому заважає відсутність сталості інформації в інтернеті, надзвичайно динамічний обіг повідомлень, притаманна вебу свобода слова та вільний доступ будь-якого користувача до масмедійної діяльності. Дослідниця пропонує (окрім основної ознаки повноцінного інтернет-ЗМІ – наявність медіа-контенту, підготовленого за допомогою методів і прийомів журналістики) ідентифікувати мережеве видання за іншими додатковими ознаками: наявність редакції, професійна організація медіаінформації, соціально значущий характер повідомлень, більша частина власних матеріалів, належним чином оформлені републікації, наявність матеріалів у класичних журналістських жанрах, партнерські зв'язки сайту з іншими інтернет-ЗМІ, регулярне оновлення медіаконтенту, достатній рівень відвідуваності [41].

Проблема типології інтернет-ЗМІ ускладнюється відсутністю спільних критеріїв для класифікації, що спричинено специфічною природою нових медіа, зазначає І. Тонкіх [37]. Єдиною загальновизнаною версією типології на сьогодні є поділ мережевих ЗМІ на інтернет-версії традиційних ЗМІ і власне онлайнові видання, які не мають друкованих, телевізійних або радіо-аналогів. На думку дослідниці, усі засоби масової інформації, наявні в інтернеті, класифікувати на підставі одного-двох критеріїв практично неможливо, оскільки онлайнова журналістика – принципово новий вид ЗМІ, що має цілу низку специфічних параметрів, які відрізняють його від традиційних ЗМІ [37]. Саме тому деякі дослідники намагаються представити розширену модель типології інтернет-видань на підставі різних критеріїв.

І. Тонкіх пропонує таку класифікацію за формами інтерактивності: «онлайнові видання, які спілкуються з реципієнтами за допомогою форумів і блогів; які надають можливість читачам самотійно вести блоги; які публікують інформаційно-аналітичні й художньо-публіцистичні матеріали читачів; які дозволяють друкувати коментарі на сайті; й нарешті такі, які не

використовують можливостей двобічного спілкування («клони» традиційних ЗМІ)» [37].

Хоча поняття «блогу» в його сучасному вигляді з'явилося тільки в кінці 90-х років, перші блоги існували задовго до цього. «Щоденниками», тобто ресурсами з особистим поглядом на будь-які явища, де записи відображаються у зворотному хронологічному порядку (від нових до старих), можна назвати і деякі новинні групи в ранніх мережах більшість з яких, за словами науковців, уже забуті. Якщо ж розглядати блоги в сучасному вигляді, то першопрохідцем можна назвати домашню сторінку links.net, заведену в 1994 році студентом Суортмор-коледжу Джастіном Холлом для того, щоб ділитися цікавими посиланнями – в молодому Інтернеті ця концепція ще здавалася оригінальною.

У сучасних наукових розвідках дефініція поняття «блог» найчастіше інтерпретується крізь призму функціонування персонального або колективного інтернет-щоденника, базовий контент якого актуалізується за допомогою регулярного та систематичного додавання нових інформаційних повідомлень (постів), що можуть мати текстову, візуальну (зображення) або мультимедійну (відеофайли) форму. Сутнісними характеристиками блогосфери виступають динамічна мінливість інформаційного наповнення, а також лаконічність і розрізненість публікацій, які підлягають постійному оновленню та структуруванню у зворотній хронологічній послідовності, де найбільш релевантний та останній за часом створення запис фіксується у верхній частині інтерфейсу платформи. Ключова диференційна ознака, що дозволяє чітко розмежувати феномен блогу та традиційного приватного онлайн-щоденника, полягає безпосередньо у специфіці комунікативного середовища функціонування, оскільки блоги за своєю природою завжди є публічними медіаресурсами, орієнтованими на залучення зовнішньої аудиторії (реципієнтів), яка має технічну та соціокультурну можливість вступати в інтерактивну взаємодію з експліцитним автором шляхом коментування та участі в дискурсивному обговоренні репрезентованого контенту.

Як зазначає І. Тонкіх, «основні типологічні ознаки блогу, що відрізняють його від інших інтернет-ресурсів, – це авторський, суб'єктивований характер інформації, розташування записів у хронологічному порядку, інтерактивність, доступність і відкритість для широкої аудиторії, періодичне оновлення. Це властивості, притаманні усім блогам, особливості ж їх функціонування визначаються специфікою кожного з видів» [38, с. 342].

За словами С. Дацюка, традиційноо журналіст виконував три головні функції: інформував суспільство, здійснював аналіз подій і процесів, а також мотивував та організовував людей до певних дій. Іноді до цих функцій також додавалася розважальна складова. Водночас поява блогера стала наслідком того, що сучасний світ значно ускладнився. Блогери займаються інформуванням у тих сферах, де традиційна журналістика або не працює, або не встигає оперативно реагувати на події, або ж подає інформацію викривлено через вплив інституціоналізованої влади та фінансових структур. На думку філософа, блогер виконує важливу роль орієнтування людини в цьому складному світі, допомагаючи зрозуміти смисли, перспективи та мотивації [8]. Тобто блогер фактично виконує ті самі функції, які раніше здійснювала традиційна журналістика, однак з часом вона перестала повноцінно це робити через дві причини. По-перше, світ став значно складнішим, тоді як журналістика залишилася орієнтованою переважно на масову аудиторію, яка здатна сприймати лише просту та доступну інформацію. По-друге, ринок готовий фінансувати насамперед масову журналістику, тоді як сегментована та персоналізована журналістика оплачується нерегулярно, у невеликих обсягах і без стабільності. Через це журналістика не може дозволити собі бути надто складною чи незрозумілою, адже масовий читач не буде її сприймати, а отже, видавці не матимуть зацікавлення її оплачувати. Саме тому блогінг відкриває нові можливості для переосмислення функцій інформування, аналізу, організації та розваг.

Однією з найбільш цікавих тем в культурному сегменті журналістики та блогосфери є тема кінематографа. Колись наймасовіший вид мистецтва, пройшовши шлях від загальної демократизації до певного рівня аристократизму, до сих пір збирає масову аудиторію і найбільш активно схильний до впливу інтернет-середовища.

Кінокритика у вітчизняній журналістиці завжди була формою аналітичного розгляду та естетичного уявлення фільму в ЗМІ. Кінокритика, як і літературно-художня критика в цілому, завжди позиціонувалася як пізнавально-орієнтувальна діяльність, яка формує оцінне ставлення до різних культурних явищ або до їх окремих аспектів. Це відношення, яке сприяє і духовно-естетичному розвитку, і аналітичному мисленню.

Кінокритика, як особливий вид творчої діяльності в журналістиці, була покликана реалізовувати і пізнавально-просвітницьку, і корекційно-нормативну функції. Із появою інтернету статус і особливості кінокритичної діяльності змінився: з'явилась спільнота авторів, яка пише для масової аудиторії, і та, яка працює для професіоналів.

В інтернет-просторі кінокритика існує в декількох форматах: на сайтах традиційних ЗМІ (частіше друкованих), на спеціалізованих сайтах в вигляді окремих блогів, в авторських висловлюваннях, думках непрофесійної аудиторії. Можливість бути активним учасником інформаційного контенту зумовила перетворення споживача інформації в її виробника. Інтернет надав нові можливості для творчої самореалізації не тільки професіоналам, але і тим, для кого розуміння, аналіз фільмів не є професією.

За словами І. Михайлина, мистецька критика займає вагоме місце в системі журналістики, оскільки більшість загальнополітичних газет і журналів традиційно містять рубрики культури або спеціалізовані відділи, присвячені критиці та бібліографії. Залежно від об'єкта аналізу та виду мистецтва, що стає предметом критичного осмислення, мистецька критика поділяється на літературну, театральну, музичну, художню та кінокритику, кожна з яких має

власну специфіку дослідження, оцінювання й інтерпретації мистецьких явищ [24, с. 221–222].

Дослідники зазначають [24], що мистецька критика становить складову відповідної галузі мистецтвознавства, зокрема літературознавства, театрознавства, музикознавства та інших наукових дисциплін, що досліджують різні види мистецтва. Її предметом виступає сучасний мистецький процес, а також класичні мистецькі надбання, осмислені крізь призму актуальних суспільних і культурних контекстів. Основною функцією мистецької критики є інтерпретація та пояснення художніх творів і мистецьких явищ, а також аргументоване виявлення їхніх переваг і недоліків. Водночас критика сприяє глибшому розумінню мистецького твору аудиторією, виконуючи посередницьку роль між автором, мистецтвом і реципієнтом.

Як зазначають науковці [13], кінокритика є спеціалізованим напрямом журналістської діяльності, що поєднує інформаційні, аналітичні та оцінні функції у сфері кіномистецтва. Її основним предметом виступають художні, документальні та анімаційні фільми, а також явища й тенденції розвитку кінематографа. Як різновид мистецької критики кінокритика здійснює інтерпретацію аудіовізуальних творів, аналізує їхню художню цінність, ідейно-тематичне наповнення та місце в сучасному культурному процесі.

Специфіка кінокритики зумовлена синтетичною природою кіно як виду мистецтва, що поєднує літературну основу, акторське виконання, режисуру, музику, операторське мистецтво, монтаж та візуальні ефекти. У зв'язку з цим кінокритик повинен володіти знаннями не лише в галузі журналістики, а й у сфері кінознавства, мистецтвознавства та культурології. Аналіз кінематографічного твору передбачає оцінювання різних компонентів фільму, їхньої взаємодії та впливу на глядацьке сприйняття.

Однією з ключових особливостей кінокритики є її посередницька функція між кінопродуктом і аудиторією. Критичні матеріали допомагають глядачам орієнтуватися в сучасному кінопросторі, формують уявлення про

художню якість фільмів та сприяють розвитку критичного мислення. Водночас кінокритика бере участь у формуванні суспільної думки щодо актуальних культурних явищ і впливає на популяризацію кіномистецтва.

У сучасних медіа кінокритика реалізується в різних жанрових формах, серед яких провідне місце посідають рецензії, огляд, критична стаття, есе та авторська колонка. Розвиток цифрових медіа значно розширив можливості кінокритики, перенісши її з традиційних друкованих видань до онлайн-платформ, блогів, подкастів і відеоформатів. Це сприяло збільшенню аудиторії та урізноманітненню форм подання критичного контенту.

Науковці звертають увагу на поступове витіснення науково-аналітичної публіцистики про кіно аналітико-оцінною публіцистикою від нефахівців-любителів, а також на скорочення мистецтвознавчої кіноперіодики. Так, Ю. Рисіч-Шафранец зазначає, що протягом останнього десятиліття розвиток кінорецензії у світовому та українському медіапросторі засвідчив посилення ролі альтернативних форм кінокритики порівняно з її традиційними жанровими моделями. Особливої популярності набули медійні кінорецензії, створені журналістами-сінемафілами, а також аматорські відгуки глядачів, які на спеціалізованих кіноплатформах часто поступаються за популярністю професійним рецензіям. Зростання інтересу аудиторії до таких форматів спричинило трансформацію професійної кінорецензії, яка дедалі більше адаптується до потреб масового читача, насамперед у змістовому та стилістичному аспектах. Водночас фахові рецензії, що традиційно були орієнтовані на відносно вузьке коло зацікавлених реципієнтів, нині демонструють зменшення своєї присутності в сучасному медіапросторі, зокрема в авторських колонках новинних інтернет-видань. Така тенденція свідчить про зміну характеру взаємодії між кінокритикою та аудиторією, а також про переорієнтацію жанру на нові форми медійної комунікації [44].

Отже, інтернет-ЗМІ можна розглядати як засоби масової інформації, що поширюють журналістські матеріали через мережу Інтернет. Онлайн-видання дотримуються тих самих журналістських стандартів, що й традиційні медіа,

зокрема преса, телебачення та радіо. На сьогодні немає єдиної типології інтернет-видань, однак усі класифікації ґрунтуються на таких характеристиках, як мультимедійність, інтерактивність і гіпертекстуальність. Саме наявність або відсутність цих ознак, а також різні форми їхнього прояву дають змогу створити більш повну та різноманітну класифікацію онлайнових засобів масової інформації. Блоги стають дедалі популярнішими, оскільки мають багато переваг. Передусім вони забезпечують значно більшу свободу творчості порівняно з традиційною журналістикою, адже не обмежуються ні змістом, ні формою, ні періодичністю, ні обсягом чи кількістю публікацій. Популярність блогів пояснюється також тим, що створювати їх може будь-хто. Людей, які ведуть блоги, називають блогерами, а всю сукупність блогів – блогосферою. Таким чином, мобільна активність інформації змінила статус: адресат став адресантом. Однією з перших форм такого процесу з'явилися блоги. Як зазначають дослідники, проробивши шлях від чатів до кваліфікованих суджень, блогове середовище продовжує удосконалювати найкращі традиції журналістики [19]. Тема мистецтва, а особливо кіно, користується популярністю у журналістських блогах і займає особливе місце у творчості блогерів. Кінокритика є важливим складником культурної журналістики, який забезпечує професійне осмислення кінематографічних творів, сприяє розвитку медіакультури суспільства та виконує важливу роль у процесі комунікації між творцями кіно та його глядачами.

1.2. Жанрово-типологічна характеристика кінорецензії

Рецензія посідає важливе місце в системі аналітичних жанрів журналістики, оскільки поєднує інформування аудиторії з критичним осмисленням явищ культури, науки та мистецтва. Її основною функцією є оцінювання твору або події на основі аналізу змісту, форми, художніх чи професійних особливостей. Рецензія не лише надає читачам відомості про

об'єкт розгляду, а й формує громадську думку, сприяє розвитку критичного мислення та виступає посередником між автором твору і аудиторією. У журналістській практиці цей жанр є одним із ключових засобів інтерпретації та оцінки суспільно значущих культурних продуктів.

За визначенням І. Михайлина, «рецензія (від лат. *resensio* – розгляд, оцінка) – один з основних жанрів критики, що містить виклад змісту, оцінку, аналіз та інтерпретацію, визначення сильних сторін і вад, зауваження та пропозиції щодо поліпшення літературного, мистецького чи наукового твору» [24, с. 104]. У межах жанру рецензії виокремлюють кілька внутрішньожанрових різновидів, які відрізняються за обсягом, структурою та функціональним призначенням. Анотаційна рецензія характеризується невеликим обсягом, описовим характером викладу та спрямованістю на популяризацію літературного матеріалу. Рецензія у формі відкритого листа передбачає безпосереднє звернення до адресата й часто набуває рис діалогу або бесіди. Аналітична рецензія вирізняється більшим обсягом, поглибленим аналізом та інтерпретацією твору, а також оцінкою його значення й місця в літературному процесі.

Рецензія як аналітичний жанр журналістики має широку типологічну диференціацію, зумовлену специфікою мистецького об'єкта, що стає предметом критичного осмислення. Відповідно до видів мистецтва виокремлюють літературну, театральну, художню, музичну та кінорецензію. Кожен із цих різновидів виконує спільну функцію інтерпретації та оцінки мистецького твору, проте характеризується власними критеріями аналізу, пов'язаними з особливостями відповідного виду мистецтва. Так, літературна рецензія зосереджується на аналізі художніх, публіцистичних або наукових текстів. Предметом оцінювання виступають змістові, композиційні та стильові особливості твору, його ідейне наповнення, художня цінність і місце в літературному процесі. Театральна рецензія спрямована на дослідження сценічного втілення драматичного твору, акторської гри, режисерської концепції, сценографії та інших складників театральної постановки. Художня

рецензія аналізує твори образотворчого мистецтва, звертаючи увагу на авторський задум, художні засоби, стильові особливості та естетичну цінність мистецького продукту. Музична рецензія, своєю чергою, оцінює музичні твори, концертні програми, виконавську майстерність та інтерпретацію музичного матеріалу, поєднуючи елементи мистецтвознавчого аналізу з доступним для широкої аудиторії викладом.

Особливе місце серед різновидів рецензії посідає кінорецензія, яка є одним із найпоширеніших жанрів сучасної культурної журналістики. Її специфіка зумовлена синтетичною природою кіномистецтва, що поєднує елементи літератури, театру, музики, образотворчого мистецтва та новітніх аудіовізуальних технологій. Кінорецензія передбачає комплексний аналіз фільму, охоплюючи сюжетну структуру, драматургію, режисерське рішення, акторську гру, операторську роботу, монтаж, музичний супровід і візуальні ефекти. Мета рецензента, за словами М. Слюсаренко, вивчити кінотвір і висловити власне бачення про «художнє ціле на підставі аналізу його складових» [35, с. 58].

Як жанр журналістики кінорецензія виконує одночасно інформаційну, аналітичну та оцінну функції. Вона не лише знайомить аудиторію з новим кінопродуктом, а й допомагає осмислити його художній зміст, суспільне значення та культурний контекст. Важливою особливістю кінорецензії є поєднання професійної критичної оцінки з доступною формою викладу, що дає змогу впливати на формування смаків і культурних орієнтирів аудиторії. У сучасному медіапросторі кінорецензія також виконує роль посередника між кінематографом і глядачем, сприяючи популяризації кіномистецтва та розвитку критичного сприйняття аудіовізуального контенту.

Загалом типологічні різновиди рецензії відображають специфіку різних видів мистецтва, тоді як кінорецензія вирізняється особливою складністю предмета аналізу та значним впливом на формування суспільного ставлення до сучасної кінопродукції, що визначає її важливе місце в системі жанрів журналістики.

Жанр кінорецензії перебуває в центрі наукових зацікавлень багатьох сучасних дослідників, які всебічно аналізують його структурні, функціональні та лінгвістичні параметри. Зокрема, у працях М. Слюсаренко [35] детально розглянуто жанрові особливості кінорецензії. Тим часом, У. Зьомко [14] зосереджує увагу на її лінгвокультурних, текстотвірних і гендерних аспектах у межах загального кінокритичного дискурсу: у дисертації кінорецензію визначено як специфічний медійний текст. У фокусі цієї наукової роботи – зіставний аналіз текстів англійською та німецькою мовами з урахуванням того, як на їхню структуру та зміст впливає національна культура та стиль автора. Важливий внесок у вивчення трансформацій цього жанру належить К. Єськовій [12], яка дослідила специфіку сучасних жанрових модифікацій, а також Н. Івановій [16], чий науковий пошук спрямований на осмислення новітніх форматів мережевої кінокритики. Комплексний аналіз форм і безпосередніх функцій кінорецензії представлений у розвідці А. Сулім, що загалом засвідчує високий рівень теоретичного опрацювання зазначеної проблематики в сучасному гуманітарному знанні.

О. Надточій та О. Погрібна пропонують термін «мережева кінорецензія», який визначають як сучасний журналістський жанр має низку специфічних особливостей, зумовлених її функціонуванням в онлайн-середовищі та потребами широкої аудиторії [29]. На думку дослідників, мережева кінорецензія характеризується низкою специфічних ознак, які відрізняють її від традиційної друкованої рецензії та професійної кінознавчої критики. Насамперед йдеться про жанровий синкретизм, що проявляється в поєднанні елементів інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних журналістських жанрів. У процесі розвитку цифрових медіа мережева кінорецензія трансформувалася із суто аналітичного тексту в багатофункціональний жанр, орієнтований на широку аудиторію. За рівнем складності вона займає проміжне положення між професійною кінокритикою та аматорськими відгуками глядачів, оскільки створюється медіафахівцями, які прагнуть поєднати експертність із доступністю викладу. У зв'язку з цим у

текстах мережових кінорецензій спостерігається тенденція до спрощення аналітичної складової, мінімізації спеціалізованої термінології та використання зрозумілої для масового читача мови.

Ю. Рисіч-Шафранець підкреслює, що кінорецензія є канонічним аналітичним жанром кінопубліцистики, а нині також жанром медіааналітики; таку мистецтвознавчу рецензію на кінопродукт пишуть фахівці у цій галузі. Крім того, дослідниця розглядає формування нового різновиду кінорецензії, який визначають як «авторську кінорецензію» – авторський аналітичний матеріал від журналістів-сінемафілів [44]. Цей жанр набув поширення насамперед на інтернет-ресурсах загальноінформаційного спрямування, діяльність яких не обмежується висвітленням тематики кіно. Авторська кінорецензія розглядається як альтернативна форма кінокритики щодо традиційної фахової рецензії, створюваної мистецтвознавцями або кінознавцями. Її характерною особливістю є поєднання аналітичного підходу до оцінювання фільму з виразною індивідуальною позицією автора, що надає тексту суб'єктивного та публіцистичного характеру. В українському медійному середовищі авторами таких рецензій переважно виступають журналісти, кінооглядачі та кіномани, які ведуть авторські колонки на популярних новинних і суспільно-політичних онлайн-платформах. Поява та поширення авторської кінорецензії свідчать про трансформацію традиційних форм кінокритики під впливом цифрових медіа та зміну способів комунікації між кінематографом, критиком і аудиторією.

Як зазначають О. Надточій та О. Погрібна [29], важливою особливістю мережової кінорецензії є специфіка її змістового наповнення та оцінного компонента. На відміну від традиційної рецензії, інформаційним приводом для створення такого матеріалу може бути не лише прем'єра фільму, а й події, пов'язані з діяльністю акторів або режисерів, суспільний інтерес до певної кінокартини, особисті вподобання автора чи актуалізація стрічок минулих років унаслідок суспільно-політичних процесів. Водночас мережева кінорецензія характеризується високим рівнем суб'єктивності, що виявляється

у відкритому вираженні авторської позиції, особистісній манері викладу та безапеляційному формулюванні оцінних суджень.

Крім того, специфіка функціонування мережевої кінорецензії визначається технологічними можливостями вебсередовища. Однією з ключових ознак є гіпертекстуальність, яка забезпечує можливість розширення змісту через використання гіперпосилань на додаткові джерела інформації. Не менш важливою характеристикою виступає інтерактивність, що дозволяє аудиторії брати участь в обговоренні як самого фільму, так і рецензії, створюючи умови для зворотного зв'язку між автором і читачами. Крім того, мережева кінорецензія активно використовує мультимедійні елементи, зокрема фотографії, трейлери, відеофрагменти та аудіоматеріали, які доповнюють текстову інформацію та сприяють більш повному сприйняттю об'єкта аналізу [29].

Також науковці підкреслюють [29], що попри відносну свободу організації матеріалу в цифровому просторі, якісна мережева кінорецензія має чітку композиційну структуру. Важливу роль відіграє заголовок, який повинен привертати увагу читача та мотивувати його до ознайомлення з матеріалом. Лід містить інформаційний привід і базові відомості про фільм, тоді як сублід або теза виконує функцію формулювання основної авторської оцінки та визначає критерії подальшого аналізу. Основна частина рецензії присвячується аргументованому обґрунтуванню висунутої тези та містить доказовий аналіз художніх особливостей фільму, уникаючи надмірного переказу сюжету. Завершальним елементом виступає висновок-оцінка, який підсумовує викладені аргументи та містить рекомендацію або нерекомендацію щодо перегляду стрічки. Дослідники наголошують, що дотримання зазначених структурних та змістових вимог є необхідною умовою конкурентоспроможності мережевої кінорецензії в сучасному медіапросторі, оскільки відсутність чіткої тези, аргументації чи аналітичного підходу призводить до зниження її професійної цінності та перетворення на звичайний переказ сюжету.

Як зазначають О. Гудошник та Е. Безпала [5], в умовах сучасного кіновиробництва кінорецензія як провідний жанр кінокритики зазнає суттєвих функціональних трансформацій. По-перше, традиційно кінорецензія включає низку обов'язкових структурних компонентів, зокрема визначення жанрової належності фільму, подання відомостей про сценарій, акторський склад, а також стислий виклад сюжетної зав'язки та розвитку подій. Однак тенденція до скорочення обсягу критичних текстів призводить до часткового «випадання» окремих елементів структури, зокрема глибокого аналізу змісту й форми твору або визначення його місця у творчості автора та загальному культурному процесі.

По-друге, підкреслюють науковці [5], сучасний інформаційний простір зумовлює зміну функціонального призначення жанру, внаслідок чого кінорецензія дедалі частіше виконує переважно інформаційну функцію, тоді як її аналітична складова суттєво звужується. В умовах надлишку інформаційних потоків основним завданням такого тексту стає оперативна орієнтація аудиторії та формування загального уявлення про кінопродукт, що нерідко набуває характеру його фактичного просування. У зв'язку з цим у рецензіях поширюються спрощені оцінні формули типу «дивитися — не дивитися», тоді як аналітична аргументація поступається місцем авторському суб'єктивному судженню.

По-третє, за словами дослідників [5], сучасний кінематограф функціонує як розвинена індустрія, що орієнтована на комерційний результат, унаслідок чого виробники фільмів зацікавлені у позитивному висвітленні своєї продукції, оскільки критичні оцінки безпосередньо впливають на касові збори. Негативні рецензії можуть знижувати інтерес аудиторії та обмежувати комерційний успіх кінопроєкту, що призводить до втрат для кіноіндустрії. У таких умовах дедалі частіше спостерігається явище замовної або комерційно орієнтованої кінокритики, яка акцентує переважно на позитивних аспектах твору. Як наслідок, кінорецензія частково трансформується у форму

рекламного повідомлення, втрачаючи властиві їй аналітичні та критичні функції.

За словами науковців [11], у сучасному медійному середовищі спостерігається тенденція до зростання популярності аматорських кінорецензій серед аудиторії, що зумовлено їхньою емоційною насиченістю, персоналізованим характером і відповідністю актуальним комунікативним потребам споживачів інформації. На відміну від професійної кінокритики, яка часто сприймається як надмірно дистанційована та орієнтована на експертний аналіз, аматорські рецензії забезпечують тісніший емоційний зв'язок із читачем. Автори таких текстів активно апелюють до власного досвіду, особистих переживань і ціннісних орієнтацій, що сприяє формуванню атмосфери довіри та наближає їхню позицію до сприйняття пересічного глядача. Важливою особливістю аматорських відгуків є зосередження не стільки на технічних чи професійних аспектах кіновиробництва, скільки на емоційних враженнях від перегляду. Якщо професійні критики переважно аналізують режисерські рішення, операторську роботу, сценарну структуру та інші галузеві характеристики, то аматори розглядають кіно насамперед як джерело емоційного досвіду та розважального контенту, що відповідає сучасним моделям медіаспоживання. Додатковим чинником популярності аматорських рецензій є вищий рівень довіри до їхніх авторів, оскільки читачі сприймають їх як представників власного соціального середовища, оцінки яких ґрунтуються на особистих враженнях, а не на професійних стандартах чи експертних підходах. Значну роль також відіграють мовностилістичні особливості таких текстів. Аматорські рецензії зазвичай характеризуються використанням неформальної лексики, риторичних запитань, безпосередніх звернень до аудиторії та інших засобів, що створюють ефект невимушеного спілкування. Натомість професійна критика тяжіє до стриманого стилю викладу та застосування спеціалізованої термінології, що може ускладнювати її сприйняття широкою аудиторією. Водночас розвиток цифрових платформ і сервісів для оцінювання кіно сприяв демократизації критичного дискурсу, у

межах якого думка пересічного глядача набуває значущості, співставної з оцінками фахових експертів. Унаслідок цього професійні кінорецензії поступово втрачають монополію на інтерпретацію кінематографічних творів, тоді як аматорські тексти дедалі успішніше виконують функції емоційного впливу, рекомендації та орієнтації аудиторії у виборі контенту для перегляду.

Як зазначають дослідники [11], домінування інформативної комунікативної стратегії з відповідними тактиками представлення предмета аналізу та занурення в кінотекст призводить до надмірної деталізації та фактологічного перевантаження професійних рецензій, що знижує їхню затребуваність серед широкого загалу. Сучасний кінематограф зазнав трансформації, змістивши вектор від просвітницько-естетичної функції до розважально-маркетингової, що, у свою чергу, зумовило еволюцію рецепції: кінорецензія поступово втрачає статус аналітичного матеріалу, переорієнтовуючись на реалізацію оцінного та емотивно-прагматичного впливу. Концептуально важливим стала комунікативна взаємодія в системі «автор – текст – реципієнт».

Також Н. Іванова, досліджуючи трансформацію професійної кінокритики під впливом нових медіа та цифрових технологій, аналізує перехід від аналітичних друкованих видань до інтернет-ресурсів, що часто підміняють глибоке мистецтвознавство маркетинговими комунікаціями та PR [16].

Отже, кінорецензія є одним із жанрів аналітичної журналістики, що поєднує елементи критики, аналізу та оцінки твору кіномистецтва. Вона являє собою журналістський матеріал, у якому автор не лише інформує аудиторію про вихід фільму, його сюжет, тематику та особливості створення, а й здійснює інтерпретацію художнього змісту, аналізує режисерські рішення, акторську гру, операторську роботу, драматургію та інші складові кінематографічного твору. Головною метою кінорецензії є формування у читача уявлення про фільм і надання аргументованої оцінки його художньої та культурної цінності. Як жанр журналістики кінорецензія характеризується

поєднанням фактологічної інформації з авторською думкою, критичним підходом до аналізу предмета розгляду та прагненням вплинути на громадську думку щодо конкретного кінопродукту. Водночас вона виконує інформаційну, аналітичну, культурно-просвітницьку та рекомендаційну функції, допомагаючи аудиторії орієнтуватися в сучасному кінопроцесі та осмислювати явища кіномистецтва в ширшому соціокультурному контексті.

Отже, жанрова специфіка кінорецензії зумовлюється передусім об'єктом аналізу, яким є кіномистецтво, що характеризується синтетичною природою, пластичністю художнього вираження та колективним способом створення. Водночас формування жанрової структури рецензії залежить від адресата тексту, зокрема від того, чи орієнтована вона на фахівців або на масову аудиторію, що визначає рівень аналітичної глибини, термінологічну насиченість і спосіб подання інформації. Окрім того, істотним чинником є задум автора-рецензента, що полягає у прагненні представити власну інтерпретацію твору кіномистецтва та запропонувати читачеві осмислення його художніх і смислових аспектів.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ БЛОГУ ПРО КІНО

2.1. Типологічна характеристика мистецьких блогів

Сучасний етап розвитку інформаційно-комунікаційних технологій характеризується глибокою інтеграцією зовнішніх веб-ресурсів із платформами соціальних мереж, а також активною їх мобільністю, що зумовлено прогресом мобільного зв'язку та вдосконаленням портативних пристроїв. Попри відсутність універсальної класифікації соціальних медіа у фаховій періодиці, аналіз наукових джерел дає змогу диференціювати їх на такі категорії, як блоги, соціальні мережі, сервіси обміну даними, соціальні бази даних, платформи рекомендацій, а також сайти дискусій і форматів «питання-відповідь».

Дослідження українських науковців [4] дозволяє виокремити низку принципових відмінностей між блогерством і традиційною журналістикою, які проявляються на рівні організації діяльності, характеру контенту та особливостей комунікації з аудиторією. Насамперед блогерство характеризується відсутністю чіткої ієрархічної структури та редакційного контролю, що є однією з його визначальних рис. На відміну від традиційної журналістики, функціонування якої ґрунтується на діяльності редакційних колегій, дотриманні професійних стандартів і колективному відборі інформації, блогери виступають незалежними суб'єктами інформаційного простору, самостійно формуючи зміст і спрямованість власного контенту. Водночас суттєвою відмінністю є співвідношення об'єктивності та суб'єктивності. Якщо журналістська практика орієнтована на максимально неупереджене висвітлення подій, то блогерська діяльність базується на принципах автентичності, індивідуального досвіду та особистісного бачення. У зв'язку з цим блогерство часто розглядається як форма гібридної

журналістики, у межах якої фактична інформація поєднується з емоційними оцінками, власними враженнями та суб'єктивними інтерпретаціями автора. Відмінності простежуються також у мовностилістичному оформленні матеріалів. Для блогерського контенту характерними є використання емоційно забарвленої лексики, розмовних конструкцій, особистих звернень і риторичних запитань, а також активне поєднання текстових і візуальних елементів. Натомість журналістські матеріали зазвичай відзначаються вищим рівнем аргументованості, аналітичності та доказовості. Важливою особливістю блогерства є високий ступінь інтерактивності, що забезпечується постійною взаємодією автора з аудиторією через коментарі, вподобання та поширення контенту. Така форма комунікації сприяє формуванню відкритого діалогу та безпосередньо впливає на процеси громадської думки, що меншою мірою властиво традиційним медіа. Крім того, блоги характеризуються вищою доступністю інформації та орієнтацією на спрощені формати подачі контенту, які відповідають потребам сучасної аудиторії. Значної популярності набувають короткі відеоматеріали, сторіз та інші форми швидкого споживання інформації, які не потребують значних часових витрат або глибокого аналітичного осмислення. Таким чином, якщо традиційна журналістика реалізує функцію «четвертої влади» через систему професійних стандартів та інституційних механізмів, то блогерство сприяє трансформації медіапростору в напрямі підвищення рівня персоналізації, оперативності та інтерактивності комунікаційних процесів.

У сучасній медіакulturі мережеві платформи стали провідним простором для рефлексії, деконструкції та популяризації мистецтва. Блогосфера інтегрувала елементи традиційного мистецтвознавства й кінокритики, трансформувавши їх у нові синтетичні медіаформати. Розглянемо наукову класифікацію мистецьких блогів та їхнього найдинамічнішого субжанру – кіноблогів, виходячи з їхніх функціональних, структурних та контентних особливостей.

Єдиної і загальноприйнятої типології блогів не існує. У різний час науковці та журналісти пропонували типологічні або технологічні ознаки, за якими можна було би класифікувати блоги.

Як зазначає дослідниця Н. Бандура, журналістські блоги прямо чи опосередковано пов'язані із засобами масової комунікації (ЗМК). Прямий зв'язок забезпечується фактом структурної приналежності деяких журналістських блогів до складу онлайн видань (редакційних блогів), а інші блоги пов'язані опосередковано передусім через тематику своїх постів (медіаблоги й власне журналістські блоги) [3].

Серед журналістських блогів Н. Бандура виділяє такі типи:

- громадянський журналістський блог завдячує своїм існуванням суспільно свідомим індивідуумам, які прагнуть поділитися своїми поглядами, спостереженнями, певною доступною їм інформацією з суспільно-політичного життя.
- медіаблог або блог про медіа, блог спостереження за мас-медіа, створюється з метою висвітлення, коментування та критики діяльності ЗМК.
- власне журналістський блог створюється як авторський проект професійного журналіста, в якому він викладає важливу, на його думку, інформацію на суспільно-політичні й культурні теми.
- редакційний блог (РБ) розташований на платформі Інтернет-газети, входить до її складу, створюється переважно членами її редакції, близький до жанрів авторської колонки та есе, тому може розглядатись як публіцистичний жанр, як різновид авторської журналістики [3].

Так, В. Передерій пропонує розширену класифікацію блогів, яка охоплює різні критерії, такі як цільова аудиторія, тематика, кількість авторів, формат подачі матеріалу та платформа [31]:

1. За цільовим спрямуванням та аудиторією: особисті (рефлексивні), тематичні (професійні, експертні), комерційні (корпоративні) та соціальні (спрямовані на спільноту).

2. За способом подачі інформації: текстові блоги, відеоблоги (влоги), фотоблоги, подкасти та мікродописи (наприклад, у твіттер/X чи інстаграм).

3. За кількістю авторів: індивідуальні (авторські) та колективні (ведуться групою осіб або редакцією).

4. За ступенем відкритості: публічні (відкриті для всіх користувачів) та приватні (доступні лише за запрошенням або для обмеженого кола осіб).

Цей підхід дозволяє комплексно охопити різноманіття сучасних медіаплатформ.

Узагальнюючи інформацію із наукових джерел, В. Гнот і П. Дворянин зазначають, що сучасна блогосфера пройшла шлях від простих особистих нотаток до складної мережі контенту, яку можна класифікувати за форматом, тематикою та метою створення [4]. Науковці подають такі класифікації блогів:

1. За форматом подачі контенту. Розвиток технологій сприяв появі різних медіаформатів, що робить інформацію доступнішою для різних аудиторій:

- відеоблоги (влоги) – блоги у відеоформаті, що набули значної популярності;
- мікроблоги – короткі текстові повідомлення (наприклад, у твіттер/X);
- аудіоблоги (подкасти) – контент у звуковому форматі;
- сторіз та короткі відео – останнім часом фокус аудиторії зміщується на «легкозасвоюваний» візуальний контент (наприклад, в інстаграм або тікток), який не потребує багато часу на ознайомлення.

2. За спрямованістю та метою виділяють дві великі категорії залежно від характеру контенту:

- особисті блоги – це своєрідні цифрові щоденники, де автори діляться власними думками, досвідом та враженнями, встановлюючи тісний емоційний зв'язок із читачами;

- професійні та спеціалізовані блоги – спрямовані на глибоке вивчення конкретних галузей. До них належать модні, кулінарні, подорожні (тревел-блоги), технічні, освітні та маркетингові блоги.

3. За тематичною спеціалізацією – фокус на конкретних сферах діяльності:

- воєнні блоги – висвітлюють роботу військових, фронтові новини та аспекти національного життя в умовах конфлікту;
- політичні блоги – аналізують політичні процеси, часто використовуючи емоційно забарвлену лексику та суб'єктивні коментарі;
- новинні блоги – орієнтовані на оперативне висвітлення актуальних подій, часто конкуруючи з традиційними ЗМІ;
- розважальні блоги – спрямовані на задоволення потреби аудиторії у відпочинку та дозвіллі.

4. Специфічні різновиди:

- сплог (спем-блог) – автори описують їх як беззмістовні блоги, які часто створюються автоматично і зазвичай губляться в «інформаційному шумі», не привертаючи уваги масової аудиторії;
- програми-розслідування у форматі блогів: сучасні ютуб-канали (наприклад, проєкти Михайла Ткача чи Юрія Бутусова), які викривають корупцію та обговорюють суспільно важливі факти, функціонуючи як «четверта влада».

Різноманітність блогів, на думку науковців [4], відображає широкий спектр творчих потреб суспільства, де кожен формат знаходить свою нішу завдяки простоті сприйняття та можливості інтерактивного спілкування з автором.

У статті польських науковців [43] представлена емпірична класифікація жанрів блогів на основі аналізу контенту та метаданих популярних платформ. Дослідники розглядають блог не як окремий жанр, а як технологічний «гіпержанр», що може містити різноманітні комунікативні форми, і пропонують такі різновиди (за метою спілкування):

- щоденники (diaries) – автор (який тотожний оповідачу) розповідає про себе та власний приватний досвід, події описуються хронологічно, а стиль є сповідальним та емоційним;
- рефлексивні блоги (reflection) – оповідач розмірковує про те, «як влаштований світ», формулюючи універсальні істини про життя та його сенс; дискурс є суб'єктивним, але вираженим в об'єктивних термінах, часто у філософському чи поетичному стилі;
- критичні блоги (criticism) – автор виступає як експерт у певній галузі публічної сфери, оцінюючи соціальні чи культурні явища; за формою цей жанр близький до журналістських коментарів, колонок або рецензій;
- інформаційні блоги (information) – фокусуються на фактах об'єктивного світу; дискурс є фактологічним, дескриптивним та об'єктивізуючим, подібним до пресрелізів чи новинних повідомлень;
- блоги-фільтри (filter) – автор добирає контент з інтернету, надаючи посилання на зовнішні матеріали з мінімальним коментарем; це своєрідний дайджест або колекція;
- консультативні блоги (advice) – блогер діє як експерт, що надає інструкції щодо конкретних дій у приватному житті (наприклад, кулінарні рецепти або поради щодо благоустрою);
- моделювальні/демонстраційні блоги (modelling) – автор презентує себе як рольову модель або приклад для читачів; цей гіпержанр зазвичай присвячений стилю життя чи моді, де особистість автора виражається через його вигляд та звички;
- художньо-літературні блоги (fictionality) – оповідач презентує вигадані події та не є тотожним автору. Блог використовується як платформа для публікації літературних текстів (наприклад, оповідань, розділених на епізоди).

Тим часом, кіноблог є автономним відгалуженням арт-блогінгу, що досліджує екранне мистецтво. Завдяки мультимедійній природі кіно, цей сегмент блогосфери розвивається найінтенсивніше. Професор Едвард Branigan у дослідженнях наратології кіно зазначав, що сприйняття екранного тексту вимагає активного когнітивного коментування, яке сьогодні й перемістилося у площину блогів.

Таким чином, можемо припустити, що блоги як форма сучасної цифрової комунікації характеризуються значною жанровою різноманітністю та широкими можливостями для авторського самовираження. Вони можуть існувати у вигляді коротких записок, подорожніх нотаток, фейлетонів, публіцистичних текстів, політичної аналітики, есеїстики або навіть філософських трактатів. Водночас блогівий контент часто поєднується з мультимедійними елементами, зокрема фотографіями, відеоматеріалами, аудіозаписами чи графічними зображеннями, що посилює його інформаційну та емоційну виразність. Така багатоформатність дозволяє блогам адаптуватися до потреб різних аудиторій та забезпечує їхню популярність у сучасному інформаційному просторі. Незалежно від жанру чи тематики, спільною рисою всіх блогівих матеріалів є виразна присутність авторського «Я». Саме суб'єктивність, особисті міркування, оцінки, емоції та враження становлять основу блогівий комунікації та відрізняють її від традиційної журналістики, яка орієнтується на стандарти об'єктивності й нейтральності. У блогах автор виступає не лише як інформатор, а і як безпосередній учасник комунікаційного процесу, який інтерпретує події крізь призму власного досвіду та світогляду. Завдяки цьому блоги створюють ефект близькості між автором і аудиторією, сприяють формуванню довіри та забезпечують більш персоналізований характер спілкування.

2.2. Концепція й мета проєкту блогу «Розмови про кіно»

Попри деструктивний вплив повномасштабної військової агресії російської федерації, вітчизняний кіноринок демонструє сталу тенденцію до інтенсивного розвитку та адаптації до кризових умов функціонування. Протягом 2023 року зафіксовано суттєве зростання показників українського кінопрокатного сектору порівняно з попередніми звітними періодами, що підтверджується статистичними даними: сумарні касові збори (бокс-офіс) за період з 30 грудня 2022 року по 1 січня 2023 року (згідно з хронологією прокатного року) досягли 2195,9 млн грн. Особливого виразною є динаміка національного медіапростору: частка кінопродукції вітчизняного виробництва за рік склала 322,84 млн грн, сформувавши безпрецедентний історичний рекорд – 14,7% від загального обсягу ринку. Дослідники наголошують, що «ніколи раніше до цього частка українського кіно не виходила за позначку 10 %» [29]. Тож українці цікавляться кіноіндустрією, відвідують кінотеатри й потребують «дороговказів» для відбору фільмів.

Складна специфіка кіновиробництва як синкретичного виду мистецтва визначає комплекс професійних вимог до особистості рецензента. За словами М. Слюсаренко, процес кінорецензування розглядається як виключно фахова діяльність, що потребує ґрунтовної теоретико-методологічної підготовки, зокрема системних знань у галузі мистецтвознавства та кінематографії, а також здатності до ідентифікації індивідуального художнього стилю автора. Об'єктивний аналіз рівня художньої майстерності та специфіки екранної поетики під силу лише профільному спеціалісту, компетенція якого дозволяє диференціювати органічні елементи кінотвору від деструктивних чи чужорідних компонентів. Крім того, професійний підхід передбачає глибоке осмислення генезису екранного образу та детальний текстуальний аналіз внеску окремих суб'єктів кінематографічного процесу в загальну структуру аудіовізуального продукту [35]. Дослідники підкреслюють: «Рецензент враховує запити читача. Для кіномана важливим є авторитетне авторське

потрактування прихованих смислів, незрозумілих асоціацій, паралелей та недомовок. Тим часом кожен із учасників кінотворення хоче почути професійну оцінку фільму в цілому та власної роботи зокрема» [35, с.58].

На сьогодні у науковому дискурсі зафіксовано розмаїття теоретичних підходів до дефініції базових жанроутворювальних компонентів кінорецензії, серед яких традиційно виокремлюють сюжетну лінію, акторську майстерність, режисерську концепцію, операторську роботу, специфіку монтажу, культурно-ідейні конотації, а також аналітичні рефлексії та аксіологічну оцінку медіапродукту авторкою чи автором. Зазначений комплекс ознак повною мірою притаманний і для веб-простору, де кінорецензія зазнала змістової адаптації до умов функціонування новітніх медіа.

З метою визначення жанрової специфіки та варіативності кінорецензій було змодельовано їхнє тематично-змістове поле, структуроване на основі врахування формальних аспектів (жанрова приналежність, склад творчої групи, актори, хронотоп екранної дії та формат) та змістових детермінант, які охоплюють репрезентацію сюжету, змісту, а також центральної ідеї та авторського задуму.

Теоретико-методологічне підґрунтя концепції створення кіноблогу базується на чіткому визначенні його тематичної ніші, цільової аудиторії та унікальної ціннісної пропозиції, що дозволяє автору виділитися на тлі високої конкуренції в сучасному медіапросторі. Формування концепту розпочинається з аналізу власних компетенцій та інтересів, де фокусом може стати аналіз класичного кінематографа, рецензування сучасних блокбастерів, дослідження артхаусу або розбір суто технічних аспектів кіновиробництва, як-от: операторська робота чи монтаж.

Важливим етапом є позиціонування та вибір тональності комунікації, яка варіюється від суворо академічного кінознавчого аналізу до легкого, адаптованого для широкого загалу розважального контенту. Паралельно з цим відбувається дефініція портрета потенційного читача або глядача, що безпосередньо впливає на вибір платформи для дистрибуції матеріалів, будь

то текстовий сайт, відеохостинг чи візуальна соціальна мережа. Переходячи до практичної реалізації, першим кроком є реєстрація та технічне налаштування обраного майданчика, що включає розробку візуальної ідентичності, емблеми, банерів та загального дизайну в єдиній стилістиці.

Наступний етап передбачає складання довгострокового контент-плану, який гармонійно поєднує різні формати публікацій, зокрема аналітичні статті, експрес-відгуки на прем'єри, тематичні добірки фільмів, біографічні нариси про режисерів та інтерактивні опитування для залучення аудиторії. Безпосередній процес генерації контенту вимагає систематичного підходу, регулярного перегляду кіноматеріалу, ведення нотаток під час сеансів та ретельного редагування текстів або відеорядів задля забезпечення високої інформативності й естетичної привабливості.

Ключовим кроком для забезпечення життєздатності проєкту є маркетинг та просування, що реалізується через оптимізацію матеріалів за пошуковими запитами, використання релевантних тегів, взаємний піар із колегами по цеху та активне поширення посилань у тематичних спільнотах. Завершальним, але безперервним кроком у розвитку кіноблогу є моніторинг аналітики, який полягає у відстеженні показників охоплення, залученості та динаміки росту аудиторії, що дає змогу оперативно корегувати стратегію, покращувати якість контенту та вибудовувати стійку лояльну спільноту навколо кіноблогу.

Науковці застерігають від типових помилок при створенні кінорецензій. Так, О. Надточій та О. Погрібна підкреслюють [29], що під час написання кінорецензій автори, зокрема студенти-журналісти, часто припускаються низки типових помилок, які негативно впливають на якість матеріалу та його відповідність жанровим вимогам. Однією з найпоширеніших проблем є заміна аналітичного розгляду фільму детальним переказом його сюжету. У такому випадку рецензія втрачає свою критичну функцію, оскільки автор зосереджується на викладенні подій стрічки замість оцінювання її художніх, технічних і змістових особливостей. Не менш суттєвим недоліком є відсутність чітко сформульованої тези або її некоректне визначення. Оскільки

теза виконує роль центрального елемента рецензії та виражає основну авторську оцінку, її відсутність ускладнює сприйняття тексту і не дає змоги читачеві зрозуміти мету авторського висловлювання.

Поширеною проблемою дослідники також вважають відсутність визначених критеріїв аналізу. Коли автор не окреслює конкретні аспекти фільму, які підлягають оцінюванню, наприклад режисерську роботу, акторське виконання, операторську майстерність чи особливості монтажу, рецензія втрачає логічність і послідовність. У результаті текст набуває фрагментарного характеру, а спроба охопити всі складові фільму без належного обґрунтування призводить до поверховості аналізу. Крім того, автори нерідко надмірно акцентують увагу на власних емоційних враженнях від перегляду, підміняючи аргументоване оцінювання суб'єктивними переживаннями. Такий підхід суперечить аналітичній природі жанру, оскільки емоційність не може виступати достатньою підставою для професійних висновків [29].

Серед інших недоліків дослідники виокремлюють порушення композиційної структури рецензії. Недотримання логічної послідовності викладу матеріалу спричиняє втрату цілісності тексту та перетворює його на набір слабо пов'язаних між собою суджень. Важливе значення має також якість заголовка та наявність чітко визначеного інформаційного приводу. Якщо заголовок не привертає уваги аудиторії, а вступна частина не пояснює актуальність звернення до конкретного фільму, імовірність того, що читач ознайомиться з матеріалом, істотно знижується. Не менш проблематичною є відсутність чітко сформульованого висновку, який повинен узагальнювати результати аналізу та містити рекомендацію щодо перегляду стрічки. За відсутності такого оцінного підсумку основна теза рецензії залишається недостатньо аргументованою, а позиція автора – невизначеною [29].

Окрему групу труднощів становлять недостатні знання авторів у сфері кіномистецтва. Нерозуміння специфіки кіновиробництва, особливостей роботи режисера, оператора, сценариста та інших учасників творчого процесу,

а також невміння враховувати жанрові особливості фільму суттєво обмежують можливості для проведення повноцінного аналізу. Унаслідок цього рецензія часто втрачає професійний характер і не виконує належним чином своїх аналітичних та критичних функцій.

Визначення цільової аудиторії є одним із ключових етапів створення та розвитку кіноблогу, оскільки саме від розуміння потреб, інтересів і характеристик потенційних читачів або глядачів залежить ефективність комунікації та успішність контентної стратегії. У сучасному цифровому середовищі, яке характеризується високим рівнем конкуренції та інформаційного перенасичення, орієнтація на конкретну аудиторію дозволяє автору формувати зміст, стиль і формат матеріалів відповідно до очікувань споживачів контенту. Так, М. Слюсаренко зазначає: «Рецензія – жанр поліадресатний, вона звертається до свідомості масової аудиторії, творця (творчого колективу) та інших рецензентів. Можна казати про адресованість жанру широкій аудиторії (пересічні споживачі інтелектуального продукту) та спеціалізованій (професіонали)» [35, с. 58].

Загалом цільова аудиторія кіноблогу може відрізнятися за віком, рівнем освіти, професійною діяльністю, культурними інтересами та ступенем зацікавленості кінематографом. Так, одні користувачі шукають розважальний контент і короткі рекомендації щодо перегляду фільмів, тоді як інші віддають перевагу глибокому аналізу режисерських рішень, сценарної структури або художніх особливостей кінострічок. Відповідно, визначення аудиторії дає змогу автору обирати найбільш доречні жанри публікацій, рівень деталізації інформації та способи її подання.

Важливість дослідження цільової аудиторії також полягає у можливості формування ефективної комунікації між блогером та його підписниками. Розуміння інтересів аудиторії сприяє створенню контенту, який викликає емоційний відгук, стимулює обговорення та підвищує рівень залученості користувачів. У результаті формується стійка спільнота навколо блогу, що позитивно впливає на його популярність та розвиток. Крім того, орієнтація на

конкретну аудиторію дозволяє більш точно визначати тематику публікацій, обирати актуальні інформаційні приводи та прогнозувати реакцію читачів на різні формати контенту.

Не менш важливим аспектом є те, що знання особливостей цільової аудиторії впливає на мовностилістичне оформлення матеріалів. Для молодіжної аудиторії характерним може бути використання неформальної лексики, гумору та елементів інтернет-комунікації, тоді як для аудиторії, зацікавленої у професійній кінокритиці, доцільним є застосування більш аналітичного стилю та спеціалізованої термінології. Такий підхід забезпечує краще сприйняття інформації та підвищує рівень довіри до автора.

Дослідники також наголошують, що професійний журналістський аналіз фільму потребує системного та послідовного підходу, який виключає поверхове охоплення всіх аспектів кінотвору одночасно. Для забезпечення аргументованості та логічної цілісності рецензії авторові доцільно заздалегідь визначити конкретні критерії оцінювання, що стануть основою для формулювання та обґрунтування головної тези. Такий підхід дає змогу зосередитися на найважливіших характеристиках фільму та здійснити їх глибокий аналіз.

Одним із ключових критеріїв є жанрова специфіка стрічки, оскільки оцінювання фільму має здійснюватися з урахуванням особливостей жанру, до якого він належить. Важливого значення набуває також аналіз режисерської роботи, що передбачає розуміння творчого задуму автора, його художніх рішень та способів реалізації концепції фільму. Не менш суттєвим компонентом виступає оцінка акторської гри, яка дозволяє визначити рівень майстерності виконавців ролей та їхню здатність переконливо втілювати образи персонажів. У процесі аналізу варто звертати увагу й на особливості монтажу, адже саме він значною мірою визначає ритм оповіді, логіку побудови сцен та цілісність кінематографічного твору.

Науковці досліджують сучасний стан української кінокритики, акцентуючи увагу на переході від класичного мистецтвознавства

до авторських медіаформатів. Журналістикознавці [44; 26] виділяють творчість сучасних авторів, таких як Олександр Ковальчук, Ігор Грабович та Андрій Кокотюха, чий тексти поєднують глибокий аналіз із доступним публіцистичним стилем. Особлива увага приділяється діяльності платформ на кшталт «Детектор медіа», де рецензії адаптуються під потреби сучасної аудиторії через використання мультимедійних елементів. Жанрова специфіка таких матеріалів часто виходить за межі простого огляду, трансформуючись у аналітичні статті, що порушують гострі соціальні та етичні питання. У підсумку науковці фіксують процес жанрової дифузії, де традиційна критика еволюціонує у зручний для широкого загалу цифровий формат.

Авторський блог «Розмови про кіно» – це проєкт, що поєднує елементи аналітичної та репортажної роботи журналіста. Концепція створеного кіноблогу ґрунтується на популяризації науково-фантастичного кінематографа та його комплексному аналізі через поєднання елементів кінокритики, медіааналітики та авторської інтерпретації. Основною тематичною спрямованістю блогу є висвітлення фільмів, які не лише здобули значний суспільний резонанс, але й порушують складні філософські, наукові та соціокультурні проблеми. До таких кінострічок належать «Той, хто біжить по лезу 2049», «Дюна», «Прибуття», «Інтерстеллар», «Матриця», «Тенет», «Початок» та «Гравітація» тощо. Об'єднувальним чинником цих фільмів є їхня належність до наукової фантастики та високий рівень концептуальної складності, що створює широкі можливості для критичного аналізу й дискусій із аудиторією. На відміну від традиційних розважальних оглядів, які зосереджуються переважно на сюжеті або оцінці якості фільму, запропонований кіноблог орієнтується на дослідження глибинних смислів кінематографічних творів, аналіз художніх засобів, режисерських рішень, візуальної естетики, символіки та актуальних суспільних проблем, відображених у фільмах.

Основною ідеєю кіноблогу «Розмови про кіно» є створення відкритого комунікаційного простору для глядачів, які цікавляться не лише переглядом

кіно як формою дозвілля, але й прагнуть глибше зрозуміти його змістове наповнення. У межах блогу кожна публікація виконує не лише інформативну, але й аналітичну функцію. Зокрема, під час розгляду фільму «Той, хто біжить по лезу 2049» увага зосереджується на питаннях ідентичності, постгуманізму та співіснування людини й технологій. Аналіз «Дюни» побудовано на дослідженні політичних систем, релігійних мотивів, екологічної проблематики та механізмів влади. У рецензіях на «Прибуття» акцент робиться на питаннях комунікації, сприйняття часу та впливу мови на людське мислення. «Інтерстеллар» розглядається крізь призму наукових концепцій, пов'язаних із космосом, теорією відносності та проблемами майбутнього людства. Аналіз «Матриці» дозволяє дослідити теми віртуальної реальності, свободи вибору та взаємодії людини із цифровим середовищем. У випадку «Тенета» та «Початку» особлива увага приділяється складним наративним конструкціям, метафорам, феномену часу, пам'яті та сприйняття реальності. Рецензії на «Гравітацію» зосереджуються на темах самотності, виживання та психологічної стійкості людини в екстремальних умовах. Таким чином, зміст блогу виходить за межі традиційного опису сюжету та пропонує аудиторії комплексний аналіз кінематографічного твору як культурного й соціального феномена.

Цільову аудиторію блогу визначаємо як користувачів віком від 18 до 45 років, які цікавляться сучасним кінематографом, науковою фантастикою, популярною наукою, культурологією та медіааналітикою. До цієї категорії належать студенти гуманітарних і технічних спеціальностей, молоді фахівці, представники креативних індустрій, викладачі, дослідники культури, а також широка аудиторія кіноманів, які прагнуть отримувати не лише рекомендації щодо перегляду фільмів, а й глибше розуміння їхнього змісту. Вибір саме такої аудиторії зумовлений специфікою розглянутих кінострічок, які передбачають активне інтелектуальне залучення глядача та спонукають до рефлексії над складними світоглядними питаннями. Водночас матеріали блогу адаптовані

таким чином, щоб залишатися доступними для читачів без спеціальної кінознавчої підготовки, що розширює потенційне коло споживачів контенту.

Для реалізації проєкту було обрано платформу Blogger, яка є однією з найбільш доступних та функціональних систем для ведення авторських блогів. Вибір цієї платформи зумовлений її безкоштовністю, простотою адміністрування, інтеграцією із сервісами Google та можливістю створення структурованого архіву публікацій. Blogger дозволяє ефективно організовувати контент за категоріями, використовувати мультимедійні елементи, здійснювати пошукову оптимізацію матеріалів та забезпечувати зручний доступ користувачів до архіву рецензій. Крім того, платформа надає можливість поступового масштабування проєкту та його інтеграції з іншими цифровими каналами комунікації.

Важливим напрямом розвитку кіноблогу на перспективу є використання принципів кросмедійності. Основний аналітичний контент розміщується на платформі Blogger у формі розгорнутих рецензій, оглядів і тематичних статей, тоді як його адаптовані версії можуть поширюватися через соціальні мережі. Короткі висновки, цитати, рейтинги, добірки кадрів і рекомендації можуть публікуватися в Instagram, Facebook, Telegram, TikTok або інших популярних цифрових середовищах. Такий підхід дозволяє охоплювати різні сегменти аудиторії відповідно до особливостей споживання контенту на кожній платформі. Користувачі, які надають перевагу коротким форматам, зможуть у майбутньому (при розширенні роботи як журналіста-фрілансера) ознайомитися з основними тезами рецензій у соціальних мережах, а зацікавлені читачі будуть переходити до повних матеріалів блогу. У результаті сформується єдина кросмедійна система поширення контенту, яка забезпечує підвищення впізнаваності проєкту та збільшення аудиторії.

Створення кіноблогу також розглядається як складова професійної діяльності автора у сфері фріланс-кінокритики. Блог виконує функцію персонального портфоліо, у якому накопичуються приклади авторських рецензій, аналітичних матеріалів і тематичних досліджень. Наявність власного

медіамайданчика сприяє формуванню професійної репутації, розвитку особистого бренду та встановленню співпраці з онлайн-виданнями, кіноплатформами, фестивалями або іншими культурними проєктами. В умовах цифровізації медіапростору саме авторські блоги дедалі частіше стають інструментом професійної самореалізації незалежних критиків, які прагнуть поєднувати творчу діяльність із можливістю монетизації власного контенту.

Особливе значення в межах функціонування кіноблогу має взаємодія з аудиторією. На відміну від традиційних медіа, блогова комунікація характеризується двостороннім характером, що передбачає активне залучення читачів до обговорення опублікованих матеріалів. У перспективі – коментарі, опитування, тематичні дискусії та зворотний зв'язок через соціальні мережі створять умови для формування навколо блогу спільноти однодумців. Читачі отримають можливість не лише ознайомитися з авторською позицією, але й висловити власні погляди щодо інтерпретації фільмів, брати участь у виборі тем для майбутніх публікацій та впливати на подальший розвиток проєкту. Такий формат взаємодії підвищить рівень залученості аудиторії, зміцнить довіру до автора та сприяє формуванню стійких комунікаційних зв'язків між блогером і його читачами.

Отже, концепція блогу «Розмови про кіно» поєднує аналітичну кінокритику, кросмедійне поширення контенту, професійну самореалізацію автора та взаємодію з аудиторією, що відповідає сучасним тенденціям розвитку цифрових медіа та блогосфери. Створення кіноблогу на платформі Blogger, присвяченого глибокому аналізу інтелектуальної наукової фантастики та складних режисерських концепцій у таких стрічках, як «Той, хто біжить по лезу 2049», «Дюна», «Прибуття», «Інтерстеллар», «Матриця», «Тенет», «Початок» та «Гравітація», є перспективним медійним проєктом, орієнтованим на вибагливу цільову аудиторію – синефілів, поціновувачів Sci-Fi (англ. Science fiction – наукова фантастика), любителів філософських підтекстів та складних сюжетних лабіринтів. Головна ідея та зміст блогу

полягають не просто в публікації стандартних рецензій, а у створенні детальних розборів прихованих сенсів, візуального стилю, наукових теорій та режисерських прийомів, що дозволяє автору позиціонувати себе як професійного фріланс-кінокритика та в майбутньому – монетизувати власну експертність через співпрацю з профільними виданнями. Вибір Blogger як базового текстового майданчика забезпечує надійну структурування великих аналітичних матеріалів, водночас концепція проєкту передбачає подальше активне впровадження кросмедійності: матеріали з блогу адаптуватимуться та тиражуватимуться у соціальних мережах (наприклад, через короткі тези та візуальні естетичні добірки в інстаграм чи мікрорецензії у телеграм), що дозволить залучити ширше коло читачів. Майбутня взаємодія з аудиторією буде виходити за рамки одностороннього монологу й базуватиметься на побудові інтерактивного ком'юніті, де читачі залучаються до дискусій у коментарях, голосувань за наступні теми розборів та суперечок навколо складних фіналів фільмів, що перетвориить блог на живий інтелектуальний простір для обміну думками між критиком та однодумцями.

ВИСНОВКИ

Створення та ведення кіноблогу в епоху цифрових комунікацій є потужним інструментом як для популяризації кіномистецтва, так і для розвитку критичного мислення суспільства. З наукового погляду, кіноблог виступає не просто як платформа для обміну суб'єктивними враженнями, а як специфічний медіатекст, що виконує просвітницьку, аналітичну та соціокультурну функції. Він дозволяє деконструювати складні візуальні та наративні структури екранних мистецтв, інтерпретувати приховані сенси й метафори, а також контекстуалізувати кінематографічні твори в межах сучасного історико-культурного процесу. Завдяки інтерактивній природі блогінгу формується унікальний дискусійний простір, де навколо кінематографічного контенту об'єднується активна спільнота, що сприяє підвищенню рівня медіаграмотності та естетичного сприйняття масової аудиторії.

Загалом, розвиток кінокритики в системі інтернет-ЗМІ свідчить про її глибоку трансформацію під впливом процесів цифровізації та децентралізації медіапростору, де традиційні інституційні підходи інтегруються з новітніми формами користувацької рецепції. Мережеве середовище зняло бар'єри для входу в професійний дискурс, перетворивши кінокритику з елітарного інструменту формування канонів на динамічну, інтерактивну та багаторівневу екосистему. Сучасні цифрові платформи не лише пришвидшили розповсюдження критичного контенту та урізноманітнили його формати, а й докорінно змінили роль реципієнта. Глядач перетворився з пасивного споживача оціночних суджень на активного учасника соціокультурного діалогу, що зумовлює розмивання меж між професійним кінознавством та аматорським блогінгом.

У підсумку, як зазначають науковці, кінокритика в інтернет-медіа постає як ключовий медіаосвітній та комунікативний феномен, що безпосередньо впливає на трансформацію глядацьких стратегій та індустріальні процеси

кінематографа. Вона ефективно поєднує аналітичну, рекреаційну та компаративну функції, де експертна думка змушена адаптуватися до алгоритмів пошукових систем і соціальних мереж задля збереження своєї конкурентоспроможності. Попри ризики девальвації професійних стандартів через комерціалізацію та надмірну суб'єктивізацію контенту, інтернет-ЗМІ забезпечують безпрецедентний демократичний простір для рефлексії над екранною культурою. Це дозволяє кінокритиці залишатися живим, чутливим інструментом соціокультурного моніторингу, який оперативно фіксує та інтерпретує трансформації суспільної свідомості через призму кінематографічного тексту.

За спостереженням дослідників, кінорецензії в новітньому медіадискурсі свідчить про її високу адаптивність та гібридну природу, оскільки цей жанр успішно поєднує в собі елементи класичного мистецтвознавчого аналізу, публіцистичної аналітики та художньо-естетичної рецепції. Трансформація медійної системи зумовила розгалуження кінорецензії на низку субжанрових модифікацій – від академічного аналітичного огляду та есеїстики до експрес-рецензій, гейміфікованих мікрорецензій, відеоесеїстики і споживчих відгуків (юзер-генерованого контенту), де диференціація відбувається за критеріями цільової аудиторії, функціонального призначення та платформи поширення. Незмінною основою жанру залишається трикомпонентна структура, що інтегрує фактографічний опис кінотвору, його аналітичну деконструкцію (оцінку режисури, сценарію, операторської роботи) та аргументований вердикт критика. У підсумку кінорецензія постає як динамічний соціокультурний феномен, який не лише фіксує та інтерпретує змістовні й художні параметри фільму, а й активно моделює глядацьке сприйняття, рефлексуючи над актуальними трансформаціями екранної культури.

Рецензія є основним жанром для мистецьких блогів. Мистецькі блоги – важливий складник сучасного цифрового медіапростору, що забезпечує популяризацію різних видів мистецтва, формування культурного дискурсу та

розвиток комунікації між авторами й аудиторією. Їхня типологія визначається тематичною спрямованістю, специфікою контенту, жанровими особливостями та характером взаємодії з користувачами, що дозволяє виокремити блоги, присвячені літературі, музиці, театру, образотворчому мистецтву, фотографії та кінематографу. У цій системі кіноблог посідає особливе місце як різновид мистецького блогу, що поєднує елементи журналістики, критики, аналітики та авторської інтерпретації аудіовізуальних творів. Його функціонування спрямоване не лише на інформування аудиторії про кінопродукцію, а й на формування критичного сприйняття кіномистецтва, популяризацію культурних цінностей та створення простору для суспільного обговорення актуальних проблем, порушених у фільмах. Завдяки використанню цифрових технологій, мультимедійних засобів і механізмів інтерактивної комунікації кіноблог виступає ефективним інструментом поширення кінокритичного контенту та важливим елементом сучасної медіакультури, що поєднує професійні та аматорські практики створення й споживання інформації про кіно.

Створення авторського кіноблогу «Розмови про кіно», зосередженого на інтелектуальній та масштабній науковій фантастиці, базується на концепції глибокого філософського та технологічного аналізу стрічок, що стали віхами сучасного кінематографа. Тематичне ядро проєкту, яке формують такі шедеври, як «Той, хто біжить по лезу 2049», «Дюна», «Прибуття», «Інтерстеллар», «Матриця», «Тенет», «Початок» та «Гравітація», визначає і змістовне наповнення, і характер майбутньої аудиторії. Цей блог не просто оцінює кіно за шкалою «сподобалося/не сподобалося», а деконструє складні концепції часу, штучного інтелекту, людської природи та космічної самотності, розбираючи візуальну мову режисерів рівня Дені Вільньова та Крістофера Нолана. Цільовою аудиторією такого ресурсу є вибагливі кіномани, ентузіасти sci-fi жанру, а також візуали та мислителі, які шукають у кінематографі не лише розвагу, а й інтелектуальний виклик, прагнучи

розібратися в хитросплетіннях сюжетних парадоксів та метафоричних підтекстів.

Взаємодія з аудиторією у межах цього проєкту передбачає вихід за рамки класичної схеми «автор–читач» і набуває форми горизонтального інтелектуального діалогу та спільного дослідження кіновсесвітів. Замість монотонного викладу фактів, суть комунікації полягає в провокуванні дискусій, спільному розгадуванні сюжетних головоломок та обговоренні альтернативних теорій, якими так багаті стрічки на кшталт «Тенет» чи «Початок». У перспективі – через коментарі, опитування в соцмережах та інтерактивні обговорення навколо блогу згуртується міцна спільнота однодумців – ком'юніті, де кожен учасник почувається повноцінним співрозмовником, чия думка поважається, що зрештою забезпечує високий рівень лояльності, тривалу залученість та органічне зростання проєкту.

Важливим етапом розвитку авторського проєкту «Розмови про кіно» в майбутньому стане визначення цільової аудиторії як необхідної умови успішного функціонування кіноблогу. Воно дозволяє адаптувати зміст і форму контенту до потреб користувачів, підвищити ефективність комунікації, забезпечити стабільне зростання аудиторії та сформувати лояльну спільноту навколо блогу. У сучасних умовах цифрової медіакомунікації саме орієнтація на інтереси та запити цільової аудиторії виступає одним із головних чинників конкурентоспроможності та популярності кіноблогерського контенту.

Основою для розгортання проєкту обрано платформу Blogger, яка забезпечує повну свободу в оформленні довгих аналітичних лонгвідів, детальній інтеграції скріншотів високої якості та структуруванні великих обсягів інформації. Утім, у сучасних медіареаліях статичний текстовий сайт є лише першим кроком, тому стратегія розвитку блогу передбачає активне впровадження принципів кросмедійності. Основні текстові матеріали з Blogger адаптуватимуться, трансформуватимуться та тиражуватимуться у популярних соціальних мережах: короткі ємні тези та інфографіка публікуватимуться в телеграм, атмосферні нарізки та відеосериали – у тіток та

інстаграм рілз, а дискусійні питання виноситимуться на ширше обговорення на інших інтерактивних майданчиках. Такий підхід дозволить не лише розширити охоплення, а й сформувати навколо блогу унікальну екосистему, де кожен тип контенту органічно доповнює один одного та веде читача до головного текстового ресурсу.

Паралельно ведення такого вузькоспеціалізованого та якісного медіа стає потужним професійним портфоліо для роботи в статусі фріланс-кінокритика. Авторитет і впізнаваність, здобуті завдяки глибоким розборам складної наукової фантастики, відкривають двері до співпраці з незалежними культурними виданнями, онлайн-журналами, кінофестивалями чи стримінговими платформами, які потребують експертних рецензій, аналітичних оглядів або кураторських добірок на замовлення. Робота на фрілансі дозволяє капіталізувати власні знання, зберігаючи при цьому творчу незалежність і авторський погляд, сформований у межах власного блогу, що згодом трансформує хобі у повноцінну професійну діяльність у сфері культурної журналістики.

Отже, кінорецензія виступає фундаментальним структурно-змістовим стрижнем, навколо якого вибудовується цілісна концепція авторського медійного проєкту «Розмови про кіно». Практична реалізація проєкту кіноблогу доводить, що кінорецензія в цифровому середовищі зазнає суттєвої функціональної еволюції: вона перестає бути відстороненим експертним текстом і трансформується в інтерактивний інструмент комунікації, який адаптує академічний кінознавчий інструментарій до специфіки мережевого сприйняття. У контексті створення блогу рецензія інтегрує в собі просвітницьку, критичну та навігаційну функції, забезпечуючи високу залученість аудиторії через поєднання фахового аналізу візуальної мови екранних мистецтв із суб'єктивним авторським стилем (персоналізацією контенту). Успішне проектування кіноблогу безпосередньо залежить від здатності автора конвертувати класичні текстові параметри кінорецензії у гнучкі мультимедійні формати, що дозволяє сучасному кіноблогу

функціонувати як ефективний майданчик альтернативної кінокритики, який не лише інтерпретує кінотекст, а й активно формує естетичні запити цифрового суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артамонова І. Інтернет-ЗМІ як нова парадигма теорії української журналістики. *Соціальні комунікації сучасного світу* : науково-теоретичний збірник. Запоріжжя, 2009. С. 44–47.
2. Артамонова І. Системні характеристики онлайнових та офлайнових ЗМІ. *Вісник Сумського державного університету. Серія Філологія*. 2008. №1. С. 181–188.
3. Бандура Н. Типологія журналістських блогів німецького віртуального дискурсу. *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики*. 2014. Вип. 26. С. 15–26. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/psptkl_2014_26_5
4. Гнот В., Дворянин П. Еволюція журналістики: функціонально-стилістичні особливості блогерств. *Інтегровані комунікації*. 2025. Вип. 1. С. 125–130. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/integcommu_2025_1_17.
5. Гудошник О. та Безпала Е. Кінорецензія у спеціалізованих ЗМК США: функціональні зміни жанру. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Соціальні комунікації»*. 2013. Вип.13. С. 27–31.
6. Гуменюк Т. Сучасний блогерський медіапростір. *Український інформаційний простір*. 2022. Ч. 9. С. 57–68.
7. Гусак О. Ідентифікаційні ознаки інтернет-ЗМІ. *Ученые записки Таврического национального университета им. В.И.Вернадского. Серия «Филология. Социальные коммуникации»*. Т. 26 (65). 2013. №3. С. 13–17.
8. Дацюк С. Хто такий блогер? *Блоги «Українська правда»*. 2015. URL : <https://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/5600f92b8444f/>
9. Досенко А. Блогінг і громадська журналістика: зона дифузності. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації*. 2018. №1 (33). С.12–18.

10. Досенко А. Медійність як одна з основних ознак блога. *Психолінгвістика* : зб. наук. праць. 2010. Вип. 6. С. 172–176.
11. Єсипенко Н., Соловійова О., Гнатковська О. Еволюція дискурсу кінорецензій: порівняльне дослідження професійних та аматорських підходів. *Нова філологія*. 2024. № 96. С. 87–94. URL : <https://novafilolohiia.zp.ua/index.php/new-philology/article/view/968>
12. Єськова К. Жанрові модифікації сучасної кінорецензії (на прикладі рецензій на фільм «Захар Беркут» А. Сейтаблаєва та Д. Вінна). *Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі»*. Запоріжжя, 2020. С. 161–167.
13. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. / Т. Приступенко, Р. Радчик, М. Василенко та ін.; за ред. В. Різуна. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. 352 с.
14. Зьомко У. Лінгвокультурні, текстотвірні та гендерні особливості рецензії у кінокритиці : дис....канд. філол. наук: 10.02.04 / Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2019. 272 с.
15. Іванов В. Комп'ютерні мас-медіа на межі століть. *Актуальні питання масової комунікації*. 2002. Вип. 3. Ч. I. URL : <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=362>.
16. Іванова Н. Інтернет-кінокритика: нові форми й старі помилки. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Соціальні комунікації»*. 2015. Т. 23. Вип. 15. С. 56–61.
17. Кафлевська С., Мандро А. Блогерство як один з найсучасніших видів інтернет-маркетингу. *Бізнес-навігатор* : науково-виробничий журнал. 2018. Вип. 2-2 (45). С.140–144.
18. Кость С. Вступ до журналістики : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 512 с.

19. Коцарев О. Інтернет-сайти : функціонально-змістова типологія. URL: http://www.philology.univer.kharkov.ua/katedras/prof_sites/kotsarev/kots_article_3.pdf
20. Крижанівська Г. Блог як жанр інтернет-комунікації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2022. № 53. Т. 1. С. 77–80.
21. Кузнецова О. Диференціація функцій блогів українських журналістів на сайтах Інтернет-ЗМІ. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: журналістика*. 2023. № 1 (5). С. 23–30.
22. Кузнецова О. Ідентичність блога і ЗМІ. *Теле- та радіожурналістика*. 2013. Вип. 12. С. 117–123. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tir_2013_12_36
23. Миколаєнко А. Жанрові особливості сучасної української медіакритики. *Синопсис: текст, контекст, media*. 2021. № 27(1). С. 32–38. URL: <https://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/article/view/418/387>
24. Михайлин І. Основи журналістики : підручник. Київ : ЦУЛ, 2011. 496 с.
25. Михайлова О. Блогосфера як інструмент соціокультурних трансформацій у сучасній Україні. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України*. 2014. Вип. 4–5. С. 130–141. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzipiend_2014_4-5_11
26. Михайлюта В. Жанрові особливості мистецько-критичного контенту «Детектор медіа». *Українська журналістика у світовому інформаційно-комунікаційному контексті: здобутки і перспективи* : зб. наук. пр. за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2023. С.130–137.
27. Міщенко В. Блогінг як форма професійної журналістської комунікації для просування та монетизації контенту та товарів. *Молодий вчений*.

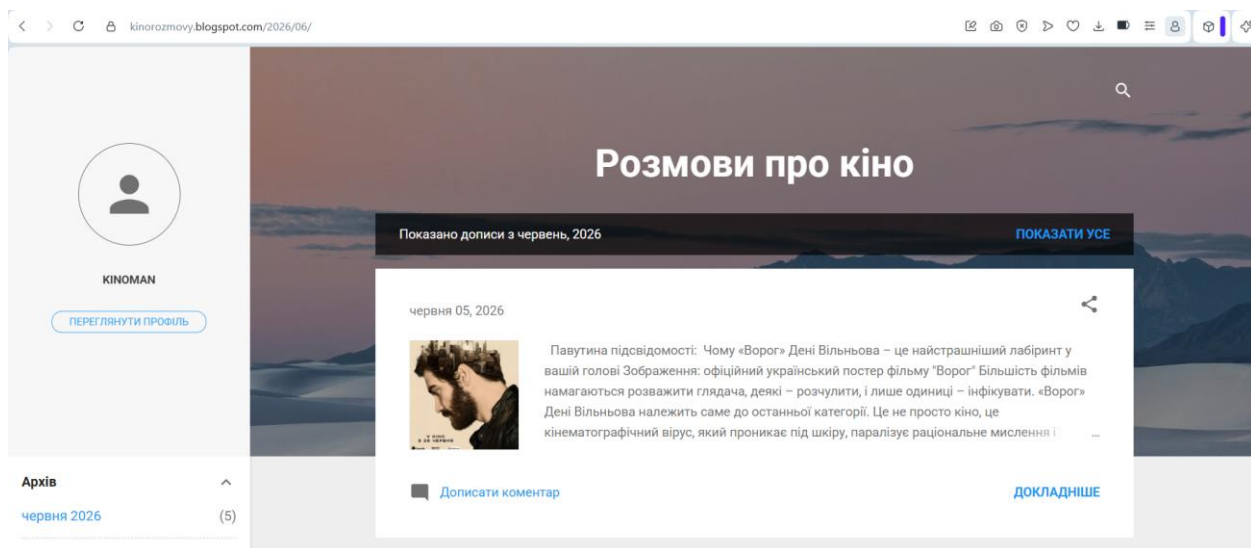
2024. № 6 (130). С. 67–72. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/6224/6087>
28. Мудра І. Класифікація журналістських блогів. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Журналістські науки.* 2019. № 3. С. 76–80. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/aug/17789/14.pdf>
29. Надточій О., Погрібна О. Мережева кінорецензія як журналістський жанр: особливості викладання в ЗВО. *Обрії друкарства.* 2024. № 1(15). С. 113–124.
30. Панасенко А. Блог як різновид масової журналістики в умовах інформаційного суспільства. *International Journal of Innovative Technologies in Social Science.* 2020. № 1(22). С. 21–23.
31. Передерій В. Жанрова типологія англomовного он-лайн щоденника. *Нова філологія.* 2014. № 67. С. 110–113. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2014_67_24
32. Потятиник Б. Інтернет-журналістика : навч. посіб. Львів : ПАІС, 2010. 246 с.
33. Розмови про кіно : авторський блог. URL : <https://kinorozmovy.blogspot.com/2026/06/>
34. Рудик М. Сучасні тенденції розвитку журналістських жанрів у блогосфері. *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика.* 2019. Вип. 46. С. 131–137. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Jur_2019_46_18
35. Слюсаренко М. Жанрові особливості кінорецензії. *Проблеми сучасного літературознавства.* 2016. Вип. 23. С. 53–60.
36. Соловійова О., Гнатковська О. Структурно-композиційні особливості професійних та аматорських кінорецензій. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика.* 2022. Т. 33 (72). № 4. Ч. 1. С. 164–168.

37. Тонкіх І. Проблема типології Інтернет-ЗМІ. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації*. 2010. № 2. С. 80–84.
38. Тонкіх І. Функції блогів на сайтах українських Інтернет-ЗМІ. *Діалог*. 2012. Вип. 15. С. 341–350.
39. Федоричак В. Створення блогу і його розвиток: у чому переваги для бізнесу? *Lemarbet.com*. URL: <https://lemarbet.com/ua/razvitie-internet-magazina/sozdanie-bloga-i-ego-razvitie-v-chem-preimushhestva-dlya-biznesa/>
40. Харамурза Д. Літературна критика в площині соціальних комунікацій: поняття, завдання, функції. *Образ*. 2021. Вип. 2 (36). С. 30–39.
41. Чабаненко М. Інтернет-ЗМІ як складова частина системи засобів масової інформації України. Запоріжжя : ЗНУ, 2011. 183 с.
42. Чекмишев О. Основи якісного блогерства: посібник. Київ : ФОП А.М. Рудницька, 2014. 50 с.
43. Maryl M., Niewiadomski K., Kidawa M. Toward an Empirically-generated Typology of Weblog Genres. *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*. 2016. Vol. 18. Issue 2. URL: <https://docs.lib.purdue.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2846&context=clcweb>
44. Rysicz-Szafraniec J. Авторська кінорецензія: жанрово-структурні та мовні особливості (на прикладі текстів Олександра Ковальчука). *Studia Linguistica*. 2021. № 40. С. 77–92.

ДОДАТКИ

Додаток А

Головна сторінка авторського блогу «Розмови про кіно»

Додаток Б

Приклад оформлення початку публікації у блозі «Розмови про кіно»

«Той, хто біжить по лезу 2049»: фільм, після якого тиша звучить голосніше за вибухи

